

Rapport

Datum: 12 mei 1998

Rapportnummer: 1998/158

Klacht

Op 7 december 1997 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer J. te Limerick, Ierland, met een klacht over een gedraging van de Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht. Verzoeker had zich al eerder, bij brief van 12 oktober 1997, tot de Nationale ombudsman gewend. Zijn verzoek voldeed toen echter niet aan het kenbaarheidsvereiste als neergelegd in artikel 12, tweede lid, van de Wet Nationale ombudsman, zodat het niet in onderzoek werd genomen. Naar aanleiding van verzoekers brief van 6 december 1997 werd naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Financiën, een onderzoek ingesteld. Op grond van de door verzoeker verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoeker klaagt erover dat de Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht, in reactie op zijn klacht over de versnelde invordering van de aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen 1995 door de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen, heeft aangegeven dat de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen inderdaad een inschattingfout heeft gemaakt, maar aan dat oordeel niet heeft verbonden dat het volledige bedrag van de invorderingskosten (f 500) verzoeker zou moeten worden kwijtgescholden.

Achtergrond

Invorderingswet 1990 (Wet van 30 mei 1990, Stb. 221) **Artikel 9**, eerste lid:

"Een voorlopige aanslag en een aanslag zijn invorderbaar twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet." **Artikel 10, eerste lid onder c:**

"In afwijking van artikel 9 is een belastingaanslag van de belastingschuldige terstond en tot het volle bedrag invorderbaar indien:

(...) c. de belastingschuldige Nederland metterwoon wil verlaten dan wel zijn plaats van vestiging wil overbrengen naar een plaats buiten Nederland, tenzij hij aannemelijk maakt dat de belastingschuld kan worden verhaald."

Artikel 15, eerste lid:

"Met betrekking tot een naheffingsaanslag bedoeld in artikel 9, zesde lid, en in de gevallen bedoeld in artikel 10 kan:

a. een dwangbevel zonder voorafgaande aanmaning worden uitgevaardigd, of indien reeds een aanmaning is verzonden, in afwijking van de daarbij gestelde betalingstermijn, terstond worden uitgevaardigd; b. een dwangbevel terstond na het bevel tot betaling ten uitvoer worden gelegd, of indien zodanig bevel reeds is gedaan, in afwijking van de daarbij gestelde betalingstermijn, terstond ten uitvoer worden gelegd. (...)" **ONDERZOEK** In het kader van het onderzoek werd de Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De Belastingdienst/Directie Particulieren deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reactie van verzoeker gaf geen

aanleiding het verslag aan te vullen.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

1. Feiten

1.1. De Belastingdienst/Particulieren Nijmegen legde verzoeker een aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen over 1995 op, met dagtekening 30 augustus 1997. De vervaldatum was 30 oktober 1997. Op 7 september 1997 schreef verzoeker, naar aanleiding van deze aanslag, een brief aan de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen. In deze brief deed hij een voorstel met betrekking tot een aftrekpost die in de aanslag niet was gehonoreerd. Hij begon zijn brief met aan te geven dat hij op 1 november 1997 zou emigreren naar Ierland. Verder schreef hij onder meer:

"Nu echter de situatie zodanig is, dat ik al mijn rekeningen ga opheffen en zeer snel naar Ierland kan vertrekken, wil ik u het volgende voorstel doen. Een voorstel, waar zowel ik als uw baas volgens mij het meeste mee gebaat zal zijn. Ik vertrek verreweg het liefst met een schoon schip. Dus ik stel u voor om deze makelaarsnota van Hfl 3.423,- alsnog als aftrekpost te honoreren. Dat

houdt in, dat ik dan een aanslag zou krijgen van Hfl 896,- plus heffingsrente. Ik zeg u hierbij toe, dat ik dat bedrag zonder meer per ommegaande aan uw baas zal overmaken. Gezien de bestaande situatie vind ik dit een zeer redelijk voorstel. Gaat u hiermee NIET akkoord of ontvang ik van u geen reactie op dit voorstel, dan zal ik volgens de regels vóór 12 oktober bezwaar indienen tegen deze aanslag met een verzoek om uitstel van betaling. Indien dit bezwaar wordt afgewezen (ik zit dan reeds hoog en droog in Ierland), dan zal ik een beroep indienen bij de belastingkamer in Arnhem. Verder zal de incasso van deze aanslag in dit geval zeer stroef gaan verlopen, want u zult zich wel kunnen voorstellen, welke prioriteit de betaling van deze aanslag in Ierland zal krijgen. Ook uw baas is niet erg geholpen bij een dergelijke starre situatie. Echter, ik zal absoluut NIET blij zijn met een dergelijke gang van zaken, omdat ik vind, dat u ook terechte correcties heeft aangebracht, en ik ben zoals gezegd zonder meer bereid om dat onmiddellijk terug te betalen."

1.2. Bij brief van 15 september 1997 liet de inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen verzoeker weten niet aan zijn verzoek tegemoet te zullen komen om de makelaarskosten alsnog in aftrek toe te laten.

1.3. Op 17 september 1997 vaardigde de ontvanger van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen een dwangbevel uit voor de betaling van de aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen 1995. Op 18 september 1997 werd dit dwangbevel door de belastingdeurwaarder betekend, waarbij beslag werd gelegd op het huis van verzoeker. Zo'n 20 minuten voor de beslaglegging werd aan de echtgenote van verzoeker gevraagd

de aanslag alsnog te voldoen. Dit bleek niet mogelijk.

1.4. Op 28 september 1997 diende verzoeker een klacht in bij de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen. Hij merkte onder meer het volgende op in zijn brief: "Hierbij dien ik een klacht in over de gang van zaken, zoals die zich met de afhandeling van mijn aanslag 1995 (...), dagtekening 30 augustus 1997, uiterste betaaldatum 30 oktober 1997, hebben voorgedaan. Toen ik tijdens mijn vakantie in Ierland een goede baan had gevonden besloot ik met mijn gezin naar dit land te emigreren. Bij mijn thuiskomst op 19 augustus jl. trof ik bovengenoemde aanslag tussen de vakantiepost aan. Deze aanslag was vastgesteld door (inspecteur Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.),

met wie ik een allesbehalve prettig contact heb gehad en parallel aan deze klacht zal ik tevens tegen haar een klacht indienen wegens de uiterst onzorgvuldige en agressie opwekkende "contactuele eigenschappen", die ze naar mij toe tentoon heeft gespreid. Momenteel denk ik er nog over na hoe ik deze klacht het beste kan inkleden. Aangezien ik het met een deel van de aanslag wel eens was, doch met één punt van de aanslag grote problemen had, bood ik haar middels een beleefde brief (7 september 1997) aan, om per omgaande dat gedeelte te betalen, waar ik het wel mee eens was. Tevens deelde ik mede, dat ik per 1 november van plan was naar Ierland te emigreren, en dat de procedure bij afwijzing van dit voorstel stukken moeizamer zou gaan verlopen (ik had natuurlijk ook zonder meer met de stille trom kunnen vertrekken, maar dat is nou eenmaal niet mijn stijl van werken). (Inspecteur Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) heeft mij hierop een briefje (15 september 1997) gezonden, waarin zij mij mededeelde niet akkoord te gaan met mijn voorstel. De inhoud luidde als volgt:

"Ik kom niet aan uw verzoek tegemoet de makelaarskosten alsnog in aftrek toe te laten. Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd." Hoe vals en achterbaks dit episteltje zou zijn, zou later pas blijken, want (de inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) had spoorlags om een bevel tot invordering gevraagd, terwijl dit alles uiteraard achter mijn rug om werd bekokstoofd zonder dat ik op welke wijze dan ook hiervan op de hoogte werd gebracht. Na dit bedrieglijke schrijven van (de inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) dacht ik, dat ik gewoon binnen de termijn van 6 weken bezwaar kon aantekenen en uitstel van betaling kon vragen. Ik was en ben van mening dat dit mijn volste recht is!! Wat gebeurde er vervolgens?? Op donderdag 18 september jl. werd ik plotseling in paniek door mijn vrouw gebeld, dat er een vreemde vent in ons huis was met een dwangbevel. Hij had ook reeds beslag gelegd op ons pand. Het was een belastingdeurwaarder (...), die ZONDER DAT IK VERDER EEN AANMANING OF KENNISGEVING VOORAF HAD ONTVANGEN, eventjes beslag had gelegd. Ook de Hfl 500,- deurwaarderskosten werden mij en passant eventjes als extraatje in de maag gesplitst. (De belastingdeurwaarder; N.o.) repte echter met geen woord over dit extra bedrag boven op de aanslag en beweerde, dat het alleen ging om de invordering van de aanslag veilig te stellen. Je mag dan op zijn minst verwachten, dat de belastingdienst bij zo'n actie, die op zich al kant noch wal raakte, in ieder geval GEEN extra kosten in rekening brengt. Wij werden zonder voorafgaande ingebrekestelling of

aanmaning volslagen overrompeld!!!! Reactie van (de ontvanger van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.), die de opdracht tot invordering had gegeven: uit mijn brief was duidelijk gebleken, dat ik van plan was om de betaling te traineren. Daarom was tot deze bliksemactie van de deurwaarder besloten, zonder mij op wat voor manier dan ook vooraf op de hoogte te stellen. Ook was er volgens hem geen invorderingsverdrag met Ierland. Eerst beslag leggen, en daarna praten was het credo van (de ontvanger van de Belastingdienst/ Particulieren Nijmegen; N.o.). Dus als mijn buurman aan mij overlast bezorgd, moet ik hem eerst dagvaarden, en dan met hem gaan praten. Tja, uiterst bevorderlijk voor een goede onderlinge verstandhouding, en de methode van "(de ontvanger van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.)" toepassen, waarom ook niet? Me dunkt, dat de verstandhouding tussen mij en uw inspectie voor eens en voor altijd naar de knoppen is!!!! Dat mag toch niemand meer verbazen?? (De ontvanger van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; No.) was wel bereid om de deurwaarderskosten tot HFL 250,- te reduceren, nadat ik bijna een uur vanaf mijn werk met hem had gedebatteerd over de telefoon. Ik ben echter stellig van mening, dat iedere cent, die ik ook nog eens kwijt ben aan deurwaarderskosten, ordinaire diefstal is in dit speciale geval!!!!!! Uit mijn brief, die toch een mijns inziens redelijk voorstel bevatte, kon hooguit worden opgemaakt, dat de procedure in Ierland voor mij een lage prioriteit zou hebben. Niet, dat ik niet van plan zou zijn om te betalen. Dan had ik toch, zoals reeds eerder aangehaald, de aanslag natuurlijk gelaten voor wat hij was, en had ik sowieso toch zonder verder met u in discussie te treden naar Ierland kunnen vertrekken? Een geheel verkeerde interpretatie van mijn brief dus door (de inspecteur en de ontvanger van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.). Overigens verdenk ik (de inspecteur van de Belastingdienst/ Particulieren Nijmegen; N.o.) er heel sterk van uit puur persoonlijke motieven te hebben gehandeld om mij op zo hoog mogelijke kosten te kunnen jagen. En wat heb ik ermee te maken, dat er geen invorderingsverdrag met Ierland is? En had (de inspecteur van de Belastingdienst/ Particulieren Nijmegen; N.o.) niet het kleinste greintje fatsoen in haar donder moeten hebben en mij minimaal in haar epistel van 15september 1997 kunnen waarschuwen, in plaats van op deze (voor haar helaas zo kenmerkende) achterbakse wijze achter mijn rug om mijn vrouw de stuipen op het lijf te jagen met een rare vent en mij DOELBEWUST op nog veel hogere kosten te jagen. Puur nodeloos treiteren en nodeloos agressie opwekken. (De inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) heeft hier duidelijk persoonlijke redenen voor gehad, hetgeen een uiterst laakbare zaak is voor een ambtenaar! WAAR IS MIJN RECHT OM OP ZIJN MINST DE GELEGENHEID TE KRIJGEN DE AANSLAG TE BETALEN ZONDER DEURWAARDERSKOSTEN????????!!!!!! De uiterste betaaldatum is nog steeds 30 oktober 1997!! Op zijn minst had ik een bericht moeten krijgen, dat men de aanslag onmiddellijk wilde invorderen, en dat ik bijvoorbeeld nog een dag of vijf de tijd zou hebben gehad om te betalen. Zo snel zou ik het land ook niet hebben verlaten. Ik was toch volgens deze brief immers bereid om met de belastingdienst een accoord te bereiken of niet soms????!!!! Nee, er is mij een valse, laffe, achterbakse, onbeschaamde en onbeschaafde rotstreek geleverd, terwijl hier geen enkele reden voor was!! Ik ben als serieuze

gesprekspartner geheel en al aan de kant geschoven. Een draconische en volstrekt belachelijke maatregel, die men zeker niet van een (onkreukbaar? integer?) overheidsorgaan als de belastingdienst had mogen verwachten. De belastingdienst is er voor de burger en NIET omgekeerd. (...) Ik betaal vóór 14 oktober a.s. onder protest de aanslag met Hfl250,- deurwaarderskosten om het transport van ons pand op 3 november a.s. niet in gevaar te brengen. Dit ben ik met (de ontvanger van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) overeengekomen. Hij zou mij dit ook schriftelijk bevestigen, doch heeft dit op het moment van schrijven nog steeds niet gedaan. Indien deze klacht niet tot mijn tevredenheid wordt afgehandeld, zal ik mij onmiddellijk met mijn klacht tot de Nationale ombudsman wenden. Mensen van de belastingtelefoon en van een gerenommeerd belastingadviesbureau in Amsterdam waren uiterst verbaasd, toen ze deze gang van zaken van mij vernamen.(...)"

1.5. Bij brief van 29 september 1997 bevestigde de Belastingdienst/ Particulieren Nijmegen de telefonische afspraak die met verzoeker was gemaakt dat de aanslag voor 14 oktober 1997 zou worden betaald, vermeerderd met f 250 invorderingskosten. Bij brief van 8 oktober 1997 reageerde de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen op de klacht van verzoeker. De brief hield onder meer het volgende in:

"Indien aan de Belastingdienst bekend wordt gemaakt dat belastingplichtigen vertrekken naar het buitenland wordt door de afdeling invordering bekeken of van betrokkenen nog een belastingschuld openstaat. Is dit het geval dan biedt de Invorderingswet 1990 de artikelen 10 en 15 de Belastingdienst de mogelijkheid om tot versnelde invordering over te gaan. De termijnen op het aanslagbiljet worden hierdoor terzijde geschoven. Uiteraard wordt de betrokkene nog wel in de gelegenheid gesteld te betalen. De deurwaarder heeft uw vrouw alsnog in de gelegenheid gesteld om tot betaling over te gaan. Tot dit moment worden er dan nog geen kosten gerekend. Haar is medegedeeld alsnog per omgaande te betalen. Omdat dit niet mogelijk was heeft hij aan haar een dwangbevel betekend. Vervolgens heeft de deurwaarder even later (20 minuten) beslag gelegd op de woning en heeft hij dit haar laten weten bij exploit. In uw brief van 7 september 1997 deelt u de Belastingdienst mede dat u per 1 november a.s. vertrekt naar Ierland. Uw brief was zodanig opgesteld dat invorderingsactie geboden was. Uiteraard kunt u bezwaar maken en vervolgens beroep aantekenen tegen de aanslag doch gelet op het feit dat u vertrekt naar het buitenland zal de Belastingdienst toch wel eerst zekerheid willen verkrijgen dat de aanslag betaald wordt. In de vorm van beslag op uw woning is dit zekerheid bedongen. De beslaglegging brengt kosten met zich mee, neerkomend op f500,00. Een deel van deze kosten zijn inmiddels op het aan uw vrouw uitgereikte exploit vermeld. Met (de ontvanger van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) bent u overeengekomen dat ieder 50% van deze kosten voor zijn rekening neemt. Aanleiding voor deze vermindering van de kosten is uw verhaal naar (de ontvanger van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) inzake uw behandeling door de Belastingdienst. Op 29 september 1997 heeft (de ontvanger van de Belastingdienst/ Particulieren Nijmegen; N.o.) u een brief gestuurd waarin hij bevestigt dat de betaling vóór 14 oktober a.s. door u zal geschieden. Ik ben dan ook van mening dat de invordering juist heeft gehandeld."

1.6. Verzoeker was het niet eens met de reactie van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen en diende tegelijkertijd een klacht in bij de Nationale ombudsman en bij de Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht. In zijn klachtbrief van 12 oktober 1997 merkt verzoeker onder andere het volgende op:

"(Het hoofd van de eenheid van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) stelt zich in zijn afwijzing d.d. 8 oktober 1997 op het standpunt, dat mijn brief (van 7 september 1997; N.o.) aanleiding was tot onmiddellijke invorderingsactie, ondanks het feit, dat ik aan had gegeven pas op 1 november 1997 aanstaande te vertrekken en ondanks het feit, dat ik met hen tot overeenstemming wilde komen. Natuurlijk heb ik deze brief te uwer beoordeling bijgesloten. Het is natuurlijk maar net hoe men deze brief wil interpreteren, MAAR OM AL OP 18 SEPTEMBER 1997 ZONDER VERDERE VOORAANKONDIGING een deurwaarder te sturen, terwijl zeer duidelijk was, dat ik pas op 1 november 1997 zou vertrekken,(...) Over het feit, dat ik gesteld heb, geen enkele kans te hebben gehad om de aanslag ZONDER deurwaarderskosten te kunnen betalen, wil ik het volgende nog even aan u kwijt. (Het hoofd van de eenheid van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) stelt in zijn afwijzing, dat de deurwaarder (...) mijn vrouw nog in de gelegenheid heeft gesteld om tot betaling over te gaan op een moment, dat er nog geen kosten werden berekend. Mijn vrouw is van Nieuw-Zeelandse afkomst en had zeker niet meteen in de gaten, wat hier nu eigenlijk allemaal aan de hand was. Ze dacht met een meteropnemer van doen te hebben, ook al omdat we gaan emigreren. De uiterste betaaldatum van de aanslag was 30 oktober 1997, en het laatste wat ik verwacht had, was overvallen te worden door een deurwaarder (ook niet na de afwijzing van (de inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) op mijn voorstel d.d. 7 september 1997). Mijn vrouw stelt pertinent, dat de deurwaarder haar NIET gewezen heeft op het feit, dat er HFI 500,- kosten bovenop de aanslag zou komen, als er niet DIREKT zou worden betaald. (...) vindt u het redelijk als er gevraagd wordt binnen een half uur een aanslag te betalen van HFI 2.341,- en zo dit niet mogelijk is, dat deze aanslag onmiddellijk wordt verhoogd tot HFI 2.841,-???? Vindt u het redelijk als dit bovendien wordt geëist van een volslagen overrompelde vrouw, die zich geheel onbewust is van wat er gebeurt, en geheel ontredderd deze deurwaarder maar zijn gang laat gaan?? Mijn vrouw houdt zich nooit met belastingzaken bezig, terwijl ik op mijn werk in Amstelveen zat en geheel en al onwetend was van wat er zich op dat moment bij mij thuis afspeelde!!!! Trouwens, als ik wel thuis was geweest, had ik dit vanwege het toenmalige banksaldo ook niet binnen dit half uur kunnen regelen. Daar zou zeker een week voor nodig zijn geweest of eventueel bijspringen van familie (doch ook dat kan niet in een half uur geregeld worden)." Bij brief van 16 oktober 1997 liet de Belastingdienst/Directie Particulieren verzoeker weten de klacht in behandeling te nemen.

1.7. Op 1 december 1997 verzond de Belastingdienst/Directie Particulieren de reactie op de klacht van verzoeker. De Belastingdienst merkte onder meer het volgende op:

"U stelt dat de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen op 18 september 1997 ten onrechte tot de zogenaamde versnelde invordering is overgegaan van de aanslag inkomstenbelasting/ premie volksverzekeringen 1995 groot f 2.341. De eenheid Nijmegen

heeft mij met afschriften van correspondentie en rapportages over andere contacten met u, geïnformeerd over de communicatie in het kader van de totstandkoming van deze aanslag. Ik heb geconstateerd dat de eenheid op een enkel punt in de communicatie is tekortgeschoten. Ik doel daarmee o.a. op het niet adequaat vervangen van (de inspecteur van de Belastingdienst/ Particulieren Nijmegen; N.o.) en het niet doorgeven van uw verzoek contact met u op te nemen. (De inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) heeft daarvoor correct excuses aangeboden. Anderszins moet mij van het hart dat ik vind dat in ieder geval uw schriftelijke aan (de inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) gerichte reacties op het -overigens niet onredelijke- fiscale standpunt van de eenheid Nijmegen, op een aantal punten niet ter zake doende waren en bovendien onnodige persoonlijke aantijgingen bevatten. Dit bepaalde voor een belangrijk deel de sfeer van de communicatie met u. De toon van uw brief van 7 september 1997 en vooral de erin vervatte suggestie omtrent de door u aangekondigde moeizame incasso van de belastingschuld wanneer u eenmaal naar Ierland zou zijn verhuisd, rechtvaardigde naar mijn mening in objectieve zin de beslissing van de eenheid Nijmegen om op dat moment gebruik te maken van de wettelijke mogelijkheden om de inning van belastinggelden in geval van vertrek naar het buitenland te waarborgen. Ik onderschrijf daarom de beslissing om de betaaltermijn van de aanslag te bekorten en een vorm van zekerheid te verkrijgen. Ik meen echter dat het leggen van beslag op uw woning onevenredig zwaar was, vooral gezien de omvang van de belastingschuld (en de met zo'n beslag verband houdende invorderingskosten). Het komt mij voor dat het in de gegeven omstandigheden redelijk zou zijn geweest u te vragen op heel korte termijn een betalingsgarantie te overleggen, bijvoorbeeld in de vorm van een bankgarantie of een borgstelling. Op dit punt ben ik van mening dat de eenheid bij het afwegen van de feiten en omstandigheden een inschattingfout heeft gemaakt waarbij ik overigens direct aantekenen dat mijn afweging achteraf altijd eenvoudiger is. Met het terugbrengen van de invorderingskosten van f 500 naar f 250 heeft de eenheid naar mijn mening een redelijk gebaar van tegemoetkoming gemaakt. U stelt dat uw vrouw dacht met een meteropnemer van doen te hebben. De deurwaarder van de eenheid Nijmegen heeft mij medegedeeld dat hij zich op de gebruikelijke zorgvuldige wijze heeft bekend gemaakt en dat hij er niet aan behoefde te twijfelen of uw vrouw de strekking van zijn bezoek begreep. Volgens de deurwaarder was er beslist geen taalprobleem. Dat het bezoek van de deurwaarder (de echtgenote van verzoeker; N.o.) overviel lijkt mij voor de hand te liggen en begrijpelijk. De deurwaarder heeft inderdaad niet van tevoren concreet aangegeven dat beslag op de woning extra kosten met zich meebrengt. Iets dergelijks is formeel niet vereist en is ook niet beleidsmatig voorgeschreven."

2. Standpunt van verzoeker

Het standpunt van verzoeker staat weergegeven in de klachtsamenvatting onder **KLACHT**. In zijn brief van 6 december 1997 aan de Nationale ombudsman, die verzoeker zowel per fax als per post verzond, merkte hij onder meer het volgende op:

"Naar aanleiding van mijn klacht d.d. 12 oktober 1997 (versnelde invordering aanslag inkomstenbelasting) deel ik u mede, dat ik de afhandeling door de Directie Particulieren te

Utrecht heb ontvangen. Ik ben buitengewoon ontevreden over deze afhandeling en zou zeer graag zien, dat u een gedegen en serieus onderzoek instelt over mijn (volgens mij zeer terechte) klacht. (...) Maar goed, de ellende is begonnen, doordat een mij in het verleden gedane telefonische belofte over een forse verhuiskostenaftrek op zeer onaangename wijze door (de inspecteur van de (Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) werd tenietgedaan. Dit zou zeker anders hebben gekund. Dat ik daardoor persoonlijke aantijgingen tegen haar heb gedaan, is van mijn kant een logische reactie, maar weinig mensen zouden hier vriendelijk op hebben gereageerd in dit onderhavige geval. Er werd mij heel wat geld door de neus geboord; een zeer onaangename verrassing achteraf, die ik in het geheel niet meer had verwacht in december 1996. (De inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) weet namelijk hoegenaamd niet hoe ze belastingplichtigen correct dient te benaderen en te behandelen (ongeacht welke partij nu gelijk heeft)!! Maar het klopt, dat de sfeer van de communicatie allesbehalve best was en hierdoor werd bepaald. De schuld hiervan ligt echter voor de volle 100 procent bij (de inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) en niet bij mij, zoals ik enigszins uit de brief van de Directie Particulieren meende te kunnen proeven. De Directie Particulieren stelt, dat er sprake is van een inschattingsfout van "Nijmegen". Uiteraard ben ik het daar geheel mee eens, maar daarmee houdt het voor mij dan ook echt wel op!! Natuurlijk had ik op normale wijze in de gelegenheid moeten worden gesteld om de aanslag (op normale wijze) te betalen. Ik ben tenslotte nog geen seconde in de gelegenheid gesteld om die aanslag ZONDER INVORDERINGSKOSTEN te betalen. EN DAN STELT DE DIRECTIE PART. DAT HET BETALEN VAN DE HELFT VAN DIE INVORDERINGSKOSTEN EEN REDELIJK GEBAAR IS????????!!!!!! Waar zijn we nou toch in godsnaam mee bezig??? Dus "Nijmegen" maakt een fout, die door de Directie Part. wordt erkend en vervolgens mag ik volgens de Directie Part. "Nijmegen" om de hals vliegen, dat ik "slechts" de helft van de schade hoeft te betalen. (...) Ik heb geen antwoord op de vraag gekregen, waarom ik totaal NIET op de hoogte ben gesteld van de komst van deze deurwaarder. Men had mij (al dan niet aangetekend) kunnen aanmanen, opbellen en zelfs nog kunnen faxen. En inderdaad om een betalingsgarantie kunnen vragen. Maar in dat geval had ik natuurlijk alleen de aanslag betaald, en dat was kennelijk niet de bedoeling van (de inspecteur van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.). Sorry, maar deze hele actie doet toch echt denken aan een persoonlijke wraakneming. Ontvanger (...) van Nijmegen zei destijds, dat men bang was, dat ik voortijdig "ontsnapt" zou zijn en men daarom de boel muisstil had gehouden. BULLSHIT! In mijn brief van 7 september stond heel duidelijk, dat ik pas op 1 november 1997 zou gaan vertrekken.(...)" In de begeleidende fax merkte verzoeker overigens nog het volgende, voor zover hier van belang, op:

"N.B. Nog iets, dat niet in mijn brief staat vermeld: Door mijn verhuizing naar Ierland kom ik in aanmerking voor hoge aftrekposten over 1997. De verhuizing (ad fl. 10750). De belasting in Nijmegen wist dit en had dit zonder meer verrekend als ik te kwader trouw zou zijn geweest met de aanslag 1995. Ik had dus sowieso de intentie om te betalen."

3. Standpunt van de Belastingdienst/Directie Particulieren

De Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht deelde in reactie op de klacht onder meer het volgende mee:

"Op 18 september 1997 heeft de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen, met gebruikmaking van de mogelijkheden om de betalingstermijn te bekorten in geval van vertrek naar het buitenland, beslag gelegd op de woning van (verzoeker; N.o.). Het beslag is gelegd voor de aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen 1995 groot f 2.341. Ik meen te mogen stellen dat de totstandkoming van de aanslag moeizaam is verlopen, deels door procedurele tekortkomingen op de eenheid Nijmegen maar vooral als gevolg van de houding en reacties van (verzoeker; N.o.). In het kader van een klacht van (verzoeker; N.o.) heb ik geoordeeld dat de eenheid Nijmegen met het leggen van beslag op de woning van (verzoeker; N.o.) een inschattingfout heeft gemaakt maar dat ik geen aanleiding zag maatregelen te nemen nu de eenheid Nijmegen reeds zelf een gebaar had gemaakt door de kosten van het beslag onroerende zaak ad f 500 terug te brengen tot f250. U vraagt of ik alsnog aanleiding zie om het volledige bedrag van de invorderingskosten kwijt te schelden, zoals (verzoeker; N.o.) aan u vraagt. Om de volgende redenen ben ik hiertoe niet genegen. Mijns inziens was er, gezien de omstandigheden van het geval, naar objectieve maatstaven gemeten aanleiding voor de eenheid Nijmegen om de inning van de belastingaanslag te waarborgen. De eenheid Nijmegen heeft dit gedaan door de termijn te bekorten en de zogenaamde versnelde invordering toe te passen. Ik wijs daarbij op de eerder genoemde moeizame totstandkoming van de aanslag maar vooral op de feitelijke inhoud van de brief van 7september 1997 van (verzoeker; N.o.) aan de eenheid Nijmegen en de dreigende toon van deze brief. Ik ben nog steeds van mening dat maatregelen gerechtvaardigd waren maar ben, met (verzoeker; N.o.), van mening dat beslag onroerende zaak in dit geval een te zwaar middel was. Beslag op de roerende zaken zou veel eerder voor de hand gelegen hebben. (Echtgenote van verzoeker; N.o.) heeft op 18 september 1997 immers aangegeven niet tot onmiddellijke betaling te kunnen overgaan. (Verzoeker; N.o.) heeft, zowel telefonisch op 18september 1997 tegenover (de ontvanger van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.) als in zijn aan u gerichte brief van 12 oktober 1997, aangegeven dat hij niet in de gelegenheid was de aanslag onmiddellijk te betalen. Ik heb daarom bij mijn afwegingen in het kader van de klachtbehandeling aangenomen dat het redelijk zou zijn geweest op 18 september 1997 beslag roerende zaken te leggen, hetgeen precies f 250 kosten voor (verzoeker; N.o.) met zich meegebracht zou hebben. Bovendien wijs ik erop dat het bedrag van de te betalen kosten ad f250 is overeengekomen in een telefoongesprek op 22 september 1997 tussen (verzoeker; N.o.) en (de ontvanger van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen; N.o.). Ik zie dan ook geen aanleiding dit deel van de nog te betalen invorderingskosten alsnog kwijt te schelden."

BEOORDELING

1. Verzoeker klaagt er over dat de Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht, in reactie op zijn klacht over de versnelde invordering van de aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen 1995 door de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen, heeft

aangegeven dat de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen inderdaad een inschattingsfout heeft gemaakt, maar aan dat oordeel niet de conclusie heeft verbonden dat het volledige bedrag van de invorderingskosten (f 500) verzoeker zou moeten worden kwijtgescholden.

2. Artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 bepaalt dat een voorlopige aanslag en een aanslag twee maanden na de dagtekening van het aanslagbiljet invorderbaar zijn.

Ingevolge artikel 10, eerste lid, onder c van de Invorderingswet 1990 is een belastingaanslag van de belastingschuldige echter terstond en tot het volle bedrag invorderbaar indien de belastingschuldige metterwoon Nederland wil verlaten dan wel zijn plaats van vestiging wil overbrengen naar een plaats buiten Nederland, tenzij hij aannemelijk maakt dat de belastingschuld kan worden verhaald. Op grond van artikel 15, eerste lid, a en b, van de Invorderingswet 1990 kan in de gevallen bedoeld in artikel 10 zonder voorafgaande aanmaning een dwangbevel worden uitgevaardigd, en kan een dwangbevel terstond na het bevel tot betaling ten uitvoer worden gelegd (zie

ACHTERGROND).

3. De Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht is van mening dat de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen voldoende reden had om gebruik te maken van de wettelijke mogelijkheden de invordering veilig te stellen in verband met het komende vertrek van verzoeker naar Ierland. Het leggen van beslag op de woning van verzoeker was echter onevenredig zwaar, zo oordeelde de Belastingdienst/Directie Particulieren in zijn op 1 december 1997 aan verzoeker verzonden brief, met name gezien de hoogte van de belastingschuld (en de met zo'n beslag verband houdende invorderingskosten). Bij de afweging van de feiten en de omstandigheden was er volgens de Belastingdienst/Directie Particulieren sprake geweest van een inschattingsfout van de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen. Het had volgens de Belastingdienst/Directie Particulieren onder de gegeven omstandigheden meer voor de hand gelegen om verzoeker te vragen op heel korte termijn een bankgarantie over te leggen. De Belastingdienst/Directie Particulieren zag echter geen reden tot gehele kwijtschelding van de invorderingskosten over te gaan. Met het terugbrengen van de invorderingskosten van f 500 naar f250 had de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen naar het oordeel van de Belastingdienst/Directie Particulieren een redelijk gebaar van tegemoetkoming gemaakt.

4. De aanslag inkomstenbelasting/premie volksverzekeringen 1995 die verzoeker werd opgelegd, had als dagtekening 30 augustus 1997. De betalingstermijn was, met inachtneming van artikel 9 van de Invorderingswet 1990, gesteld op 30 oktober 1997. Verzoeker liet in zijn brief van 7 september 1997 weten dat hij per 1 november 1997 naar Ierland zou verhuizen en dat de invordering na zijn emigratie stroef zou kunnen gaan verlopen. De Belastingdienst/Particulieren Nijmegen heeft in deze brief terecht aanleiding gezien om, op grond van artikel 10, eerste lid onder c van de Invorderingswet 1990, de gewone betalingstermijn terzijde te schuiven, en de aanslag direct invorderbaar te verklaren. De wijze waarop de invordering vervolgens is ten uitvoer gelegd, kan echter de toets der kritiek niet doorstaan. Daarvoor is het volgende van belang.

5. De omvang van de belastingschuld van verzoeker was niet buitensporig (f 2341), terwijl er geen aanleiding was om verzoeker aan te merken als wanbetaler. Verder is niet

gebleken dat er reden was om aan te nemen dat verzoeker eerder dan 1 november 1997 het land zou verlaten. In die omstandigheden was het niet juist dat de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen direct na de ontvangst van de brief van verzoeker van 7 september 1997 is overgegaan tot toepassing van de dwanginvordering zoals geregeld in artikel 15 van de Invorderingswet 1990, in de vorm van een dwangbevel van 17 september 1997 dat al op 18 september werd gevolgd door het leggen van beslag op de woning van verzoeker. Veeleer had mogen worden verwacht dat verzoeker zou zijn ingelicht over het besluit om de bewuste aanslag direct invorderbaar te verklaren. Daarbij had hem een korte betalingstermijn kunnen worden voorgehouden, dan wel kunnen worden gevraagd om op korte termijn zekerheid te stellen voor de betaling van de aanslag. Laatstgenoemde mogelijkheid gaf de Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht in zijn op 1 december 1997 aan verzoeker verzonden brief ook al aan als een stap die voor de hand had gelegen. In dit verband zou een termijn van een week redelijk zijn geweest. Immers, in dat geval zou de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen, aangezien het vertrek van verzoeker pas op 1 november 1997 zou plaatsvinden, bij in gebreke blijven van verzoeker nog voldoende tijd hebben gehad de aanslag middels dwanginvordering te innen, zonder het ernstige risico te lopen dat verzoeker met de voorbereiding van zijn emigratie al zo ver zou zijn gevorderd dat elke verhaalsmogelijkheid voor de Belastingdienst zou zijn verdwenen. De Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht heeft terecht opgemerkt dat de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen in deze

zaak een inschattingfout heeft gemaakt. Die inschattingfout behoort in haar gevolgen niet op verzoeker te worden afgewenteld, ook niet voor een deel.

6. Uit het bovenstaande volgt dat de Belastingdienst/Directie Particulieren Utrecht in redelijkheid niet tot de conclusie kon komen dat de Belastingdienst/Particulieren Nijmegen een inschattingfout had gemaakt, zonder daaraan de conclusie te verbinden dat de invorderingskosten voor het gehele bedrag moesten worden kwijtgescholden. De onderzochte gedraging is niet behoorlijk. Dit geeft aanleiding om aan dit rapport een aanbeveling te verbinden.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Belastingdienst/ Directie Particulieren Utrecht, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Financiën, is gegrond. **AANBEVELING** De Staatssecretaris van Financiën wordt in overweging gegeven te bevorderen dat verzoeker ook het resterende gedeelte van de invorderingskosten (f 250) wordt kwijtgescholden.